

scenei, adresînd sîlu, cu ochii lui mari, în-lăcrimați, cu tristețea sensibilă pe care Picasso a surprins-o pe fruntea arlecchinilor săi, mesajul mut al chemării la omenie.

Creației de referință a lui Iliarația Mălăele, unul din cei mai talentați și complecși actori ai tinerei generații, i se adaugă celelalte demonstrații de virtuozitate profesională, de etalare, într-un desăvîrșit spirit de echipă, a vervei și a talentului. Ni le-au oferit Rozina Cambos, Mihai Calrița, Eugenia Balaure, Paul Chiribută, Constantin Ghenescu. Dacă n-am avut răgazul să notăm și ceva din lungimile spectacolului, asta s-a întîmplat pentru că prea repede s-au perindat prin fața noastră, rînd pe rînd, și Marina Maria, Ion Muscă, Eugen Apostol, Gheorghe Dănilă, Mircea Bibac, Radu Voicescu, care, în roluri mai mari sau mai mici, ne-au arătat o diversitate de chipuri comice.

Un spectacol vital și tineresc, caracteristic scenei de la Piatra Neamț, cunoscută prin neseceata ei vitalitate și tinerețe.

Valeria Ducea

■ VARA TRECUTĂ LA CIULIMSK de Aleksandr Vampilov

Data premierei : 29 aprilie 1976.

Regia : EMIL MANDRIC. Decorul : DAN JITIANU. Costumele : DIMITRIE SBIERA. Muzica : VLADIMIR GAIDAROV. Traducerea : TATIANA NICOLESCU.

Distribuția : CORNELIU DAN BORCIA (Șamanov) ; CATRINEL PARASCHIVESCU (Kaskina) ; CORNEL NICOARĂ (Dergaciiov) ; EUGENIA BALAURE (Anna Horosih) ; TRAIAN PIRLOG (Pașka) ; CĂTĂLINA POPESCU (Valentina) ; VALENTIN URITESCU (Meciotkin) ; CONST. GHENESCU (Eremeev) ; ALEXANDRU LAZĂR (Pomigalov).

Neîncetată cutie cu surprize, în permanentă fierbere profesională și inventivitate repertorială, acest teatru, cu o „tinerețe fără bătrînețe” de invidiat, introduce în marea listă a titlurilor bune de jucat o piesă înedită și cu un nume necunoscut. *Vara trecută la Ciulimsk*, montată la Leningrad de Tovstonogov, a fost prezentată publicului sovietic, în 1973, numele unui nou și remarcabil autor dramatic, dar

la data premierei scrierilor nu mai era printre cei vii. Aleksandr Vampilov (1937—1972) a lăsat o operă restrînsă, cinci piese, dar elocventă pentru conturarea puterniciei sale personalității și pentru definirea unui stil, unui ton, aparte. „*Vampilov este o continuare originală... a liniei cehoviene în dramaturgia rusă... în ce privește mediul, chiar personajele, el pare mai aproape de Gorki, dar tendința, orientarea lui ca dramaturg se aseamănă totuși cu Cehov*”. Descoperindu-l postum pe Vampilov, reputatul director de scenă Gh. Tovstonogov scria : „*Vara trecută la Ciulimsk este într-adevăr tristă, unii zic chiar pesimistă... dar tristețea ei reprezintă o anume tonalitate artistică, care accentuează rezonanța interioară a operei, profundul ei umanism.*”

Universul prospectat de Vampilov este în primul rînd un teritoriu moral : ea și prietenul său, scenaristul și actorul Vasili Sukșin (autorul filmului *Călina roșie*), care scria că „*Răul este mai organizat decît binele... În-tîlnim destule destine și vieți sfîrșimate, și trebuie s-o spunem în gura mare, rostind tot adevărul pînă la capăt...*”, tînărul Vampilov socotea că, într-o epocă dominată de mașini, artiștii nu au voie să uite de suflute. Aceste suflute sînt cercetate în dramaturgia sa cu severitate, cu rigoare de moralist, rechizitoriul etic dublîndu-se cu o necuprînsă înțelegere a complexității naturii omenești, iar soluția pentru impasul moral în care se află unii dintre eroii săi, considerată tolstoiană, este, de fapt, o puternică și bărbătească credință în Bine, în iubirea purificatoare și dătătoare de putere pentru viață. *Vara trecută la Ciulimsk* este piesa unui sentiment : de durere pentru nedreptăți și pentru oamenii nedreptățiți de practici birocratice, pentru oamenii loviți de destin — asupra unor existențe strîmbate, a unor situații fără ieșire, continuă să se profileze uriașa umbră a Războiului ; și, totodată, a unui sentiment de speranță, de profundă încredere în capacitățile omului de a depăși limitele și barierele Răului. Ciulimskul, punct pierdut în taigaua siberiană, la hotarele cercului polar, nu este locul faptelor ieșite din comun, în-tîmplările sînt mai degrabă banale, piesa n-are happy-end. Iubirea adolescentei Valentina pentru mîlnitul Șamanov, apaticul judecător autoexilat aici, îl regenerează, îi electrizează existența, împingîndu-l spre un nou început ; dar această mare iubire n-a putut scăpa nepîngărită. Oameni murdari au atins-o, puritatea a fost ultragiată, căci viața e dură, e brutală și complexă : Pașka, „copilul făcut pe maidan” în anii războiului, cel care nu-și găsește rostul, dar îl caută mînios, nu poate fi socotit vinovat de „seducerea” Valentinei, gestul lui e săvîrșit dintr-o sfîșietoare, cumplită iubire și nevoie de iubire... Din marea tradiție rusă a sondării sufletului omenesc vine această piesă, în-tîlnindu-se, pe cărările teatrului modern, cu un anume tip de dramaturgie americană, cu „clipele de viață” ale lui Saroyan și cu dra-

mele lui Sherwood Anderson, cu neorealismul italian și cu școala filmului cehoslovac. Aceste multiple asociații ni le-a prilejuit, de altfel, și spectacolul realizat de Emil Mandric. Excelent spectacol, în care piesa e citită subtil, *story-ul* se derulează în prim-plan, iar în fundal se desfășoară, într-o concentrată tensiune dramatică, o bogată viață a personajelor; acolo se țin neenumărate fire și relații, în palpitul misterios și adevărat al vieții; esențial mi se pare că, peste întîmplări și vorbe, se ridică spre public tîlcuri și simboluri cu un mesaj esențial: nu vă trăiți viața cu indiferență! Spectacol de elocvent profesionalism, studiu de caractere, analiză de comportament social, vizînd prin toți factorii reprezentației (decorul sobru, funcțional și, cumva, antițieșu al pitorescului, semnat de Dan Jitanu; costumele foarte bune, semnificative tipologic, psihologic și sociologic, create de Sbiera; luminile, picturale, dramatice; muzica, selecționată după criteriile tensiunii afective) declanșarea, în rîndul publicului și, mai ales, al publicului tînr, a unei stări de emoție activizatoare. Spiritul de echipă ce caracterizează Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț e vădit și aici cu prisosință: jocul de relație are o respirație adîncă și firească, partitura solistului e pregătută în comun, replicile se încarcă de subtext, tăcerile, de înțelesuri. Lumea din „Cinlimsk” a fost recompusă scenic cu grijă pentru adevărul dramatic al piesei și în tonalitatea ei adecvată. Acest timbru special, dureros și încrezător, totodată, l-au avut Cornelii Dan Borcea, un antierou nonpatetic și tulburător de grav, de lucid și de responsabil; și Eugenia Balaure, într-o remarcabilă compoziție a unui personaj „cu probleme”, o oarecare responsabilă de ecainărie, portret în griuri întunecate din care izbucnise neașteptat vilvătăile pasiunilor — pentru soțul schilodit, pentru fiul nedorit... Cornel Nicoară plămădește un personaj puternic, cu rădăcini gorkiene, iar Valentin Ericescu, siluetă cu enorm haz gogolian, intră, ea totdeauna, în fantastic. Traian Pîrlog îi dă marginalului Pașka disperare, frenezie în căutarea iubirii, iar Constantin Ghencuș, în bătrînel evenk, a fost vădit condus dincolo de personaj spre o prezență mitică a naturii siberiene. O prezență terestră, încarnare a imediatului, reafirmă Alexandru Lazăr, iar Cătălina Popescu, o Valentină semnificînd, dincolo de cuvinte și de mișcări, aspirația, chemarea spre puritate. „Lumea așa cum e” e reprezentată în piesă de Kașkina, personaj feminin des întîlnit în dramaturgia sovietică și căruia Catrinel Paraschivescu îi dă un contur ușor autohton, care nu-i anulează, însă, dramatismul colorat și rezonanțele acute.

Cu piesa lui Vampilov, echipa de la Piatra-Neamț animată de Emil Mandric se adresează energic spectatorilor, punîndu-le în față cîteva întrebări grave.

Mira Iosif

TEATRUL DRAMATIC DIN CONSTANȚA

■ SÎNZIANA ȘI PEPELEA de Vasile Alecsandri

Data premierei: 7 februarie 1976.
Regia: ANCA OVANEZ-DOROȘENCO. Scenografia: GEORGE DOROȘENCO.

Distribuția: SANDU SIMIONICA (Papură-Vodă); DIANA CHEREGI (Sinziana); IULIU POPESCU (Pepelea); LUCIAN IANCU (Pirlea-Vodă); CONSTANTIN DUCU (Lăcustă-Vodă); PETRU CATRAVA (Păcală); EUGEN MAZILU (Tindală); VIRGIL ANDRI-ESCU (Zmeul); ANA MIRENA (Baba Rada, Zina lacului); AGATHA NICOLAU (Zina codrului); ELENA STĂNESCU, ADRIANA SCHIOPU, MARIANA EMILIAN (Zinișoarele).

Feeria lui Vasile Alecsandri *Sinziana și Pepelea* a prilejuit, în urmă cu cîteva ani, o foarte reușită montare la studioul Institutului de teatru, un virulent spectacol politic, de umor acid, corosiv, atrăgîndu-ne din nou atenția asupra uneia dintre piesele importante din repertoriul permanent al teatrului românesc. Ca și celelalte comedii ale lui Alecsandri, și poate mai mult decît toate, *Sinziana și Pepelea* oferă deosebite posibilități de interpretare regizorală, prin îmbinarea realului cu supranaturalul, a satirei sociale cu feeria.

Cadrul scenografic al spectacolului constăntean, semnat de George Doroșenco, fixează deosebit de sugestiv aceste două direcții ale textului. Lumea de basm, universul fantastic în care se desfășoară acțiunea, apare definit cu pregnanță, printr-o robustă explozie de culori, prin rispa de imaginație și umor în alăturarea, în aglomerarea, chiar, a detaliilor de costum, prin utilizarea unor elemente de decor strict convenționale, pe care actorii le animă, conferindu-le o identitate. Ca într-un joc de copii în care convenția se stabilește imediat și este respectată cu seriozitate, cîteva frîghii reușesc a fi pădurea vrăjită a zînei rele, un disc uriaș de metal este soarele ș.a.m.d. Costumele sînt gîndite cu un fin simț al umorului, sînt adevărate comentarii satirice ale personajelor. Există un desăvîrșit bun-gust în imaginarea și disciplinarea acestei opulente dezlănțuiri de prost-gust; nu